

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

02134719

Warszawa, 25 czerwca 2019r.

BM-VI.0910.2.2019

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI	
Przydział	6P
Data	26.06.2019
Zał.	
UNK	28.153/19

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

korzystając z przysługującego uprawnienia do przedstawienia stanowiska do *Informacji o wynikach kontroli P/18/01 Wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 37 – Sprawiedliwość oraz planu finansowego Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Sprawiedliwość* przedstawiam co następuje.

Przedstawione w *Informacji o wynikach kontroli* ustalenia budzą poważne wątpliwości co do wiarygodności i tym samym rzetelności prowadzonych czynności kontrolnych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Odnosząc się do przedstawionych w *Informacji o wynikach kontroli* stwierdzeń dotyczących istotnych opóźnień w dochodzeniu i egzekucji wierzytelności Skarbu Państwa należy jednoznacznie wskazać, że brak jest podstaw do sformułowania takiego zarzutu.

Tempo i sposób dochodzenia należności w Ministerstwie Sprawiedliwości uzależnione są od specyficznych i dedykowanych Urzędowi zadań, w tym w szczególności związanych z obsługą płatności dokonywanych przez podmioty korzystające z Elektronicznej Bazy Ksiąg Wieczystych. Obsługa płatności z tytułu korzystania z tej Bazy wiąże się ze znaczną liczbą (sięgającą ok. 2 tys. spraw miesięcznie) pojedynczych i relatywnie niskich kwotowo zobowiązań na rzecz Ministerstwa Sprawiedliwości. Nieracjonalnym i praktycznie nie realnym byłoby oczekiwanie, że w tak dużej populacji spraw nie wystąpi pewien poziom zaległości z tytułu korzystania z Elektronicznej Bazy Ksiąg Wieczystych. Czynniki te nie zostały w trakcie kontroli uwzględnione, co nie pozostaje bez wpływu na rzetelność prowadzonych czynności kontrolnych. Ministerstwo Sprawiedliwości identyfikuje to ryzyko i zarządza nim, podejmując na bieżąco działania mające na celu jego ograniczenie i wyeliminowanie niedopuszczalnych praktyk.

Odnosząc się do trzech pozostałych przypadków, wskazywanych w *Informacji o wynikach kontroli*, nieterminowych należności, Ministerstwo Sprawiedliwości również cyklicznie, regularnie i bez zbędnej zwłoki podejmuje przewidziane prawem czynności zmierzające do windykacji należności. W tym miejscu należy wskazać, że w pierwszym rzędzie sięga się po „narzędzia” pozasądowej egzekucji należności, wychodząc z założenia, że takie rozwiązanie może okazać się korzystne, bowiem pozwala często zaoszczędzić czas i środki, zwłaszcza w sytuacji kiedy wiarygodność jest sporna bądź trudno jest przewidzieć czas trwania i końcowe rozstrzygnięcie w postępowaniu sądowym. Wskazywany przez Najwyższą Izbę Kontroli brak adekwatnych, systemowych rozwiązań nie oznacza braku skutecznych i adekwatnych do danego przypadku działań ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości.

Nie można również zgodzić się z prezentowanym w *Informacji o wynikach kontroli* stwierdzeniem, nie wykonania wniosku sformułowanego przez Najwyższą Izbę Kontroli w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. i 2017 r. dotyczącego zatrudniania na stanowiskach ekspertów osób o wysokich kwalifikacjach oraz przestrzegania, przy określaniu wysokości wynagrodzeń w tej grupie, zasad gospodarnego i celowego dokonywania wydatków publicznych. Podkreślić należy, że Ministerstwo Sprawiedliwości podejmując te działania zawsze kieruje się dobrem Urzędu i koniecznością zapewnienia skutecznej realizacji powierzonych zadań, o czym niejednokrotnie informowano Najwyższą Izbę Kontroli. Zatrudnianie na stanowisku ekspertów ma miejsce jedynie w sytuacjach uzasadnionych potrzebą sprawnego oraz kompleksowego ich realizowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Ponadto biorąc pod uwagę zatrudnianie ekspertów należy wskazać, że w procesie tym uwzględniane jest nie tylko udokumentowane doświadczenie, ale każde doświadczenia potwierdzające kompetencje danej osoby w obszarze w którym będzie świadczyła pracę, co również jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa pracy. Jeżeli zaś chodzi o wysokość wynagrodzenia na danym stanowisku pracy to jest ono ustalane z uwzględnieniem wykonywanych na nim zadań oraz poziomu odpowiedzialności i samodzielności. W przypadku stanowisk w służbie cywilnej kompetencje wymagane na poszczególnych stanowiskach (w tym doświadczenie zawodowe i jego charakter) określone są osobno dla każdego stanowiska i uwzględniają rodzaj zadań na tym stanowisku wykonywanych. Zachodzi zatem spójność pomiędzy zadaniami, a wymaganymi kompetencjami. W odniesieniu do stanowisk niebędących stanowiskami w służbie cywilnej, do których należy stanowisko eksperta, stosowne przepisy prawa, określają jedynie że do zajmowania tego stanowiska niezbędne jest 3- letnie doświadczenie zawodowe. Tymczasem zadania realizowane na stanowiskach ekspertów różnią się rodzajem, stopniem odpowiedzialności, samodzielnością i inicjatywą. Stąd też prezentowane w *Informacji o wynikach kontroli* stanowisko jest błędne.

Mając na względzie kwestie dotyczące Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Sprawiedliwość (dalej jako Fundusz Sprawiedliwości), zawarte w *Informacji o wynikach kontroli* zarzuty należy uznać za nieprawdziwe. Najwyższa Izba Kontroli przedstawia tezę, że środki pochodzące z Funduszu Sprawiedliwości wydawane są niezgodnie z ich przeznaczeniem. Stwierdzenie to nie znajduje pokrycia w faktach wynikających ze stanu prawnego i podjętych działaniach.

W szczególności za rażące nadużycie należy uznać następujące stwierdzenia:

1. Marginalizowanie podstawowych celów Funduszu Sprawiedliwości, którymi są działania związane z pomocą pokrzywdzonym przestępstwem,

Wbrew przyjętemu przez Najwyższą Izbę Kontroli założeniu, cele Funduszu Sprawiedliwości nie dzielą się na podstawowe i poboczne. Podkreślić należy, że są one równorzędne i zgodne z przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy¹ na których oparte jest działanie Funduszu Sprawiedliwości.

Nawet idąc tokiem rozumowania Najwyższej Izby Kontroli, że celem podstawowym Funduszu Sprawiedliwości jest pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, należy uznać, że nieprawdą jest stwierdzenie prezentowane w *Informacji o wynikach kontroli*, że cel ten został zmarginalizowany. W rzeczywistości na realizację tego celu w 2018 r. wydatkowano aż 70% środków Funduszu Sprawiedliwości. Jest to kwota 133 mln zł, na którą składa się 25 mln dotacji na pomoc osobom pokrzywdzonym świadczoną przez organizacje pozarządowe i 108 mln zł dotacji przeznaczonych, jak stwierdza sama Najwyższa Izba Kontroli, na istotne zadanie w zakresie wyposażenia ochotniczych straży pożarnych w odpowiedni sprzęt potrzebny do niesienia pomocy osobom pokrzywdzonym w wypadkach drogowych. Jest to najwyższa kwota z Funduszu Sprawiedliwości przeznaczona na pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Zaznaczyć należy, że w 2012 roku kwota pomocy wynosiła zaledwie 1,6 mln zł, a w latach 2013-2015 kwoty kierowane do organizacji pozarządowych, za pośrednictwem których udzielana jest pomoc, nie przekraczały 17 mln rocznie. Od 2018 roku skala pomocy jest znacząco większa, zaś Fundusz Sprawiedliwości podejmuje działania, które mają prowadzić do zwiększenia tych środków.

2. Brak spójnego i efektywnego modelu pomocy ofiarom przestępstw,

Przedstawiony przez Najwyższą Izbę Kontroli zarzut jest nieprawdziwy i oparty na błędnych stwierdzeniach, które pomijają oczywiste fakty. Nieprawdą jest, że Dysponent Funduszu nie

¹ tj. Dz. U. z 2019r, poz. 676,679;

zrealizował wniosku Najwyższej Izby Kontroli po kontroli wykonania budżetu państwa za 2017 r. w zakresie stworzenia spójnego i efektywnego modelu pomocy ofiarom przestępstw, poprzez dokonanie analizy aktualnie obowiązujących przepisów i wprowadzenie stosownych zmian w obowiązujących regulacjach prawnych.

Zadanie te zostało w pełni wykonane przez Dysponenta Funduszu. Przeprowadzono pogłębioną analizę obowiązujących przepisów prawnych oraz stosowanych w tamtym czasie praktyk. Na skutek tych działań wdrożono zmiany legislacyjne umożliwiające funkcjonowanie spójnego i efektywnego modelu pomocy ofiarom przestępstw. Co więcej model ten został przez Dysponenta Funduszu wdrożony, o czym świadczą poniższe dane.

Po raz pierwszy w historii Funduszu stworzono ogólnopolską sieć pomocy ofiarom przestępstw, która składa się z 60 ośrodków regionalnych i aż 337 punktów lokalnych, które zlikwidowały istniejące od wielu lat „białe plamy” na mapie krajowych centrów pomocy. Na chwilę obecną w pełni działają 52 ośrodki regionalne i 285 punktów lokalnych. W ramach tej sieci uruchomiono telefoniczną Linie Pomocy Pokrzywdzonym (+48 222 309 900), dzięki której można, zachowując anonimowość, uzyskać wsparcie oraz informację o możliwości pomocy, a przede wszystkim umówić się na spotkanie w dowolnym punkcie pomocy na terenie całej Polski.

3. Uznanie za niecelowe i niegospodarne dofinansowanie przez Dysponenta Funduszu kampanii społecznej mającej na celu przeciwdziałanie przyczynom przestępczości drogowej związanej z zachowaniem niechronionych uczestników ruchu, w ramach której zaplanowano między innymi dostarczenie do wszystkich szkół podstawowych materiałów edukacyjno-informacyjnych, konspektów lekcji dla nauczycieli i kamizelek odblaskowych.

Podkreślić należy, że stwierdzenie przez Najwyższą Izbę Kontroli, że udzielenie dotacji na akcję polegającą m.in. na przekazaniu wszystkim uczniom szkół podstawowych w Polsce kamizelek odblaskowych – pierwszej tego typu kompleksowej, ogólnopolskiej akcji społecznej zwiększającej bezpieczeństwo dzieci na drogach - z powodu braku „analizy wskazującej na zasadność przeprowadzenia tego rodzaju akcji informacyjnej oraz potwierdzającą możliwość jej faktycznego oddziaływania na zachowania potencjalnych sprawców przestępstw drogowych”² było niecelowe i niegospodarne jest kuriozalne. Najwyższa Izba Kontroli jest jedyną znaną Ministerstwu Sprawiedliwości instytucją, która nie widzi uzasadnienia dla poprawy widoczności pieszych, zwłaszcza dzieci, na polskich drogach. Również w *Informacji o wynikach kontroli* znajduje się

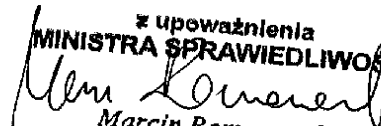
---

² Informacja o wynikach kontroli Wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 37 – Sprawiedliwość oraz wykonania planów finansowych Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Fundusz Sprawiedliwości i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz rozwoju przywieziennych zakładów pracy, str. 27;

nieprawdziwy zarzut powielenia przez Fundusz Sprawiedliwości działań innych podmiotów. Po pierwsze należy wskazać, że głównym celem sfinansowanej z środków Funduszu Sprawiedliwości akcji był wzrost świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z bezpieczeństwem niechronionych uczestników ruchu drogowego oraz wagi posiadania odzieży ostrzegawczej i akcesoriów odblaskowych. Stąd też przedmiotem umowy na mocy której udzielono dotacji obejmował przede wszystkim przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjnej, czy też wyposażenie nauczycieli w odpowiednie materiały dydaktyczne, w tym w konspekty lekcji. Kamizelki odblaskowe, które znalazły się w zainteresowaniu Najwyższej Izby Kontroli były tylko jednym z elementów udzielonej dotacji i stanowiły uzupełnienie tych działań. Z tego powodu twierdzenie, że jest to powielenie akcji realizowanych przez podmioty wskazane w *Informacji o wynikach kontroli*, jest błędne. Zaznaczyć należy również, że wskazane przez Najwyższą Izbę Kontroli akcje nie mają tak kompleksowego charakteru i posiadają jedynie lokalny zakres działania, tym samym nie obejmują wszystkich uczniów. Dodatkowo trudno o racjonalny argument przemawiający za tym, aby jakiegokolwiek akcje profilaktyczne, zapobiegawcze były jednorazowe, bez względu na ich charakter, zasięg, czy też adresatów.

Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko należy stwierdzić, że prezentowane w *Informacji o wynikach kontroli* tezy i stanowiska kwestionują obiektywizm przeprowadzanej kontroli i jej wiarygodność. Tym samym mijają się z celem kontroli, którym ma być profesjonalna i rzetelna informacja zwrotna, dotycząca ewentualnych nieprawidłowości w wykorzystaniu środków publicznych.

Z poważaniem,

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Marcin Romanowski
PODSEKRETARZ STANU